

Demagoogia Õpilased tutvuvad mõistega „demagoogia“ ning õpivad ära tunda levinumaid demagoogiavõtteid ja eristama demagoogiat argumendist.	Õppeaine: Ühiskonnaõpetus
Kooliaste: gümnaasium	Kestus: 45 min
Tunni eesmärgid 1. Õpilased oskavad teha vahet loogikavigade ja demagoogia ning argumentide vahel. 2. Õpilased oskavad tekstis ära tunda demagoogiavõtteid.	
Tunni ettevalmistus 1. Õpetaja tutvub demagoogiavõtete näidetega. 2. Õpetaja prindib välja demagoogia testide lehed ning soovi korral ka vastustelehed (vt Lisad). Alternatiivselt võib kogu klassiga koos lahendada teste virtuaalselt siin.	
Tunni kirjeldus 1. Õpetaja arutab klassiga, mis on demagoogia ja millal seda ühiskondlikus arutelus enim kasutatakse. Klass tutvub demagoogiavõtete näidetega. Koos arutatakse, mis on vahe heal argumendil ja demagoogiavõttel. 2. Õpilased jagunevad paaridesse ja iga paar saab ühe demagoogiatesti. Koos paarilisega arutatakse, kas tegu on demagoogiaga. 3. Peale testi tegemist arutab klass ühiselt küsimuste üle. Õpilased proovivad nimetada, millise demagoogiavõttega on tegu, ja seletada, miks nendes väidetes on loogikavead. Soovi korral võivad õpilased ka pakkuda, kuidas sellist väidet esitada ilma demagoogiata või vastupidi kuidas sellisele demagoogiavõttele arutelus vastata.	
Hindamine Õpilased saavad tagasisidet oma mõtetele arutelu käigus. Õpetaja võib positiivse hindega tunnustada õpilasi, kes demagoogiavõtteid kõige edukamalt ära tundsid ning argumentidest eristasid.	

Demagoogia

Kas tunned ära, kas tegemist on demagoogiavõttega? Põhjenda enda arvamust.

1. "Majanduskriis ja jätkuv odavtööjõu immigratsioon surub eestlasi hoopis riigist välja. Idaslaavlaste massiline sissetõule teravdab niigi väga keerulist lõimumisprobleemi, tekitab julgeolekuprobleemi ning kiirendab ühiskonna vananemist. Massiimmigratsiooni jätkumise korral muutub Eesti idaslaavi provintsiiks."

Demagoogia: jah / ei

2. "Laialt on teada, et liikumine toetab vaimset tervist. Tartu ülikooli liikumislabori uuringud näitavad, et koolipäevadel liigub 7-13-aastasest Eesti õpilastest piisavalt vaid iga neljas. Ligikaudu viiendik lastest ei liigu ühelgi päeval minimaalsel soovituslikult tasemel. Liikuvad lapsed õpivad paremini, nende suhted eakaaslastega on paremad ja nii nende füüsiline kui ka vaimne tervis on parem. Soomes 30 aastat kestnud uuringu tulemuse põhjal saab öelda, et aktiivsed lapsed saavad paremaid hindeid ja tulevikus kõrgemat palka ning on vähem töötud."

Demagoogia: jah / ei

3. "Karjäärile keskendunud valitsuse liikmed ei suuda enda isiklikest valikutest ja nende õigustamisest kaugemale vaadata ega näha täit pilti rahvastikuprobleemidest, mis terendavad juba käega katsutavas tulevikus."

Demagoogia: jah / ei

4. "Saan aru, et Reformierakond on selle olulise demokraatliku põhimõtte 17 valitsuses veedetud aasta jooksul unustanud. Küllap just seetõttu peavad reformierakondlased täiesti tavapärasest valitsuskoosseisu muutust lausa riigipöördeks. See on selge märk, et Reformierakond on enda arvates muutunud

riigiparteiks, ilma kellela kukub elu Eestis kokku. Vabandage paralleeli eest, aga Reformierakond on Eesti Ühtne Venemaa."

Demagoogia: jah / ei

5. "Kui me seda institutsiooni lammutame ja võrdsustame mingisuguste teiste kooseluvormidega, mis on rahvastiku seisukohalt mitteproduktiivsed, siis me võime igasuguseid asju vastu võtta, aga lõppeb see asi sellega, et tulevad moslemid ja panevad kõigile sotsiaaldemokraatidest naissaadikutele koti pähe ja ongi kogu lugu."

Demagoogia: jah / ei

6. "Tasuta kõrgharidus ei ole jätkusuutlik. Tartu Ülikooli õppeprorektor Aune Valk (Eesti Päevaleht 16.01.2023) juhtis oma artiklis tähelepanu sellele, et tasuta kõrgharidus on jõudnud olukorda, kus ressursipuuduses on kasulikum õpetada pigem vähem kui rohkem üliõpilasi. Niisiis ei täida tasuta kõrgharidus enam ka oma esialgset mõtet luua võimalikult paljudele inimestele ligipääs kõrgharidusele."

Demagoogia: jah / ei

7. "Eesti ettevõtjatel ei ole praegu kindlasti hästi. On energiakriisis mingid sektorid, kellel läheb hästi, seesama energeetikasektor. Aga tegelikult, eriti Tallinnast väljaspool, keskmine Eesti ettevõtja on tõsisel hädas. On juba hädas eelmise aasta algusest. Kui need signaalid ei jõua valitsuseni, on midagi halvasti. Reaalselt ettevõtjad on hädas, koondavad. Kohvikutest kuni mööblitootjateni ettevõtjad sulgevad uksi. Need on reaalsed uudised kui me sirvime meediat. Ei saa öelda, et on hästi kõik. Ei ole kindlasti mitte."

Demagoogia: jah / ei

8. "Kuule, kuidas sa üldse tuled mind demagoogias süüdistama, vaata kõige pealt peeglistse ikka. Sind ei taha keegi kuulata, sa räägid alati nii pikalt ja igavalt ning demagoogitsed ise ka!"

Demagoogia: jah / ei

9. "Tegelikult tuleb aga aru saada, et nii keskkonna kui kliima mõttes on kõige suurem kurja juur inimeste tarbimine (mida me hellitavalt SKT-ks nimetame). Mida suurem tarbimine, seda suurem on vajadus ressursside järele, seda suurem on koormus keskkonnale. Ei saa võtta tõsiselt ettevõtjat, kes kirjutab alla rohepöörde deklaratsioonile, aga ise ehitab Tallinnast ca 20 km kaugusele suurt kaubakeskust, kuhu tuhanded ja tuhanded tarbijad hakkavad autodega kohale sõitma."

Demagoogia: jah / ei

10. "Enamus Eesti inimestest ei soovi, et meile selline referendum peale surutakse. Loodan, et seda võtavad kuulda ka ülejäänud Isamaa liikmed."

Demagoogia: jah / ei
